

ficieel binnenhaalde voor een grote rétrospective. In datzelfde jaar maakte de Gemeente Eindhoven zich belachelijk door van een Van Dongen-tentoonstelling in het Van Abbe-Museum een naakt te verwijderen, terwijl een naakt van Jan Sluyters wat verderop mocht blijven hangen, aangezien dat laatste 'slechts op de rug gezien' was! Ach ja, elke Lichtstad is nu eenmaal geen Ville Lumière. Overigens was ook dáár in 1913 al eens een Van Dongen-naakt als onzedelijk van de Salon d' Automne weggehaald.

Tenslotte volgde in 1949 Rotterdam. De Meester werd als een verloren zoon binnengehaald, tijdens een der drukst-bezochte vernissages welke het gemeentelijke museum, toen nog bescheiden Museum Boymans geheten, ooit beleefd had. Jonge kunstenaars boden hem in het Museum hollandse nieuwe haring aan, en organiseerden te zijner ere bijeenkomsten in het Café 'De Pijp', en in 'De Kroon', het houten noodrestaurant achter het D.P. station, waar een Rotterdamse cabaretier hem vroege liedjes van zijn jeugdcopain Speenhoff voorzong.

Slechts enkele dagen later was er de gebruikelijke fatsoens-rel: een rechtsgerichte stadsbestuurder liet door de politie maar liefst vier schilderijen als 'aanstootgevend' wegnemen. Van Dongen's eerste reactie verdient in marmer gebeiteld te worden. Die luidde namelijk: 'Hé, ik dacht dat de Duitsers wèg waren...!' De verantwoording van de bewuste regent was kostelijk, als men tenminste Van Dongen geloven mag, uit wiens mond deze opgetekend werd: 'Ik heb persoonlijk de bezoekers geobserveerd, en ik ben geschrokken van de wellustige uitdrukking op hun gezichten, bij het aanschouwen van al dat smerigs!'

In 1957 verlaat hij Parijs en trekt naar het Zuiden. Hij vestigt zich te Monaco in een kleine villa, die hij, als een hommage aan de plaats waar hij de zon van zijn geluk op zag gaan 'Le Bateau-Lavoir' doopt. In de loop van de jaren zestig begint het innerlijke vuur te doven. Geen penseel wordt meer aangeraakt. De ijzersterke spieren verslappen, en de geest verliest haar helderheid. Op 26 januari 1967 wordt hij negentig. Ter gelegenheid daarvan organiseert het Musée National d' Art Moderne te Parijs, in samenwerking met het Museum Boymans-Van Beuningen, de laatste overzichtstentoonstelling die tijdens zijn leven gehouden wordt. Weer doet zich iets vervelends voor: zijn vrouw weigert enkele van zijn mooiste en dierbaarste werken af te staan, wanneer ze niet